



Utbildningsdepartementet
Universitets- och högskoleenheten

En långsiktig, samordnad och dialogbaserad styrning av högskolan (SOU 2019:6)

Er beteckning U2019/00304/UH

Med anledning av betänkande av Styr- och resursutredningen och förslaget att en utökad andel direkta statsanslag till lärosäten för forskning föreslås finansieras genom en omfördelning av medel från de myndigheter som delar ut statliga forskningsbidrag, framför Kriminalvården följande synpunkter.

Många myndigheter har behov av forskning med direkta konsekvenser för den praktiska verksamheten. Universitet och högskolor kan inte förväntas besitta kunskap om eller ha intresse av att vidareutveckla alla behov som finns hos dessa myndigheter. Om myndigheterna går miste om möjligheten att finansiera forskning utifrån sina kunskapsbehov, så finns en påtaglig risk att dessa myndigheter på sikt arbetar med metoder utan vetenskaplig evidens.

Myndigheter som använder delar av sitt anslag till att utlysa medel till externa forskare (och/eller forskar själva) utgör därför en nödvändig förutsättning för verksamhetsutveckling inom många samhällscentrala verksamheter. Forskningsverksamheten vid forskande myndigheter liknar i hög grad den som bedrivs vid landets universitet och högskolor, men med vissa skillnader. Det finns därför goda skäl till att forskning ska bedrivas och kunna finansieras också av myndigheter vars kärnverksamhet inte innebär ett renodlat forskningsuppdrag.

Den forskning som bedrivs och/eller finansieras i dessa myndigheters regi syftar främst till att tillförsäkra att forskning bedrivs inom ett riktat område och det handlar därför i många fall om forskning som annars inte skulle utföras. Det är generellt lättare att styra forskning till avgränsade väldefinierade samhällsproblem genom dessa myndigheter, eftersom de styrs av en instruktion.

Vidare har myndigheter som finansierar forskning och/eller bedriver egen forskning ofta väletablerade nationella och internationella nätverk, exempelvis med myndigheter i andra länder som bedriver liknande verksamhet. Det finns också generellt en mycket god ämnesspecifik expertis inom dessa myndigheter.

Slutligen sprids forskningsresultaten vid dessa myndigheter vanligen till en bredare målgrupp än den forskning som bedrivs vid landets universitet och högskolor. Förslaget medför därför en risk att spridning av forskningsresultat till bredare grupper i samhället påverkas negativt.



Betänkandets förslag avseende omfördelning av medel innebär en påtaglig risk för att denna typ av myndighetsfinansierad forskning kommer att minska. För Kriminalvårdens del skulle detta kunna innebära sämre förutsättningar att kunna bedriva den del av myndighetens uppdrag som utgör återfallsförebyggande och därmed brottsförebyggande arbete.

Att omfördela medel från myndigheter som finansierar forskning (och/eller som forskar själva) till universitet och högskolor får därmed en rad negativa konsekvenser som inte nämns i kapitel 11 Konsekvenser av förslagen. Konsekvenserna rör inte bara de aktuella myndigheterna och den verksamhet de bedriver utan betyder också att myndighetsspecifik expertis och internationella nätverk inte längre kommer att nyttjas i samma utsträckning. Finansieringsförslaget medför vidare att ämnesspecifik forskning som bidrar till myndigheters verksamhetsutveckling, och påverkar en rad viktiga samhällsfunktioner och verksamheter, inte längre kommer att utföras. Därutöver är risken stor att spridning av forskningsresultat till bredare grupper i samhället påverkas negativt av finansieringsförslaget.

Kriminalvården menar därför att ovan nämnda finansieringsförslag i utredningen får alldeles för långtgående negativa konsekvenser för att kunna genomföras utan att hänsyn tas till de behov som finns hos myndigheter som finansierar och/eller forskar själva.

Detta yttrande har beslutats av kriminalvårdsdirektören Elisabet Åbjörnsson Hollmark efter föredragning av forskningsledaren Mats Forsman. I den slutliga handläggningen av ärendet har även deltagit verksjuristen Johanna Evjen.

Elisabeth Åbjörnsson Hollmark

Mats Forsman